

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja na roky 2014 – 2020

Obec Malý Krtíš

Schválené Obecným zastupiteľstvom dňa:

SPRACOVATEĽ:

Centrum prvého kontaktu pre podnikateľov

Komenského 3

990 01 Veľký Krtíš

Tel./fax: 047 - 48 12 143

e-mail: cpk.velkykrtis@velky-krtis.sk

Spracované: jún 2015

Tento dokument neprešiel jazykovou a grafickou úpravou!

Pôvodný dokument Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Malý Krtíš na roky 2004 - 2006 bol schválený Uznesením obecného zastupiteľstva obce Malý Krtíš č. 26/2004 zo dňa 6.12.2004.

Aktualizácia tohto dokumentu na programovacie obdobie 2007 - 2013 bola schválená Uznesením obecného zastupiteľstva obce Malý Krtíš č. 12/2008 zo dňa 17.9.2008.

OBSAH

1. ÚVOD.....	4
2. VÍZIA	6
3. SWOT ANALÝZA	7
4. PROBLÉMOVÁ ANALÝZA	8
5. PROGRAMOVÁ ČASŤ	9
5.1. Strategický cieľ.....	9
5.2. Špecifické ciele.....	9
5.3. Opatrenia.....	11
6. REALIZAČNÁ ČASŤ	14
6.1. Rozpracovanie akčného plánu obce vrátane rozpočtu.....	14
6.2. Vzor súhrnnej tabuľky projektov	- 22 -
6.3. Merateľné ukazovatele - monitoring	- 22 -
7. MOŽNOSTI ZÍSKANIA ZDROJOV NA REALIZÁCIU	- 23 -
RÁMCOVÝCH AKTIVÍT	- 23 -
8. AUDIT ZDROJOV	- 32 -
8.1. Demografická situácia	- 32 -
8.2. Vzdelanie	- 35 -
8.3. Kultúrne zariadenia, história, spolkový a kultúrny život v obciach.....	- 36 -
8.4. Inštitúcie a ostatné zariadenia	- 37 -
8.5. Ekonomicky aktívne obyvateľstvo, zamestnanosť a nezamestnanosť	- 37 -
8.6. Prírodné charakteristiky	- 38 -
8.7. Infraštruktúra	- 39 -

1. ÚVOD

“Program HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO rozvoja obce MALÝ KRTÍŠ“ bol vypracovaný ako strategický plánovací dokument pre udržateľný rozvoj obce. Výstupom programu je komplexný audit rozvojového potenciálu v území zhrnutý formou SWOT analýzy, na základe ktorého je zadefinovaný návrh možností rozvoja obce s využitím dostupných miestnych zdrojov a návrh na konkrétne projekty a programy. Program bol spracovaný metódou interaktívneho plánovania, kde do tvorby a pripomienkovania tohto dokumentu bola zapojená nielen samospráva, ale aj občania, neziskové združenia a podnikatelia. Cieľom PHSR je navrhnuť takú predstavu o rozvoji obce, ktorá vyjadruje ekonomické a sociálne záujmy jej občanov a zároveň je v súlade s prijatými nadradenými koncepciami vyššej úrovne. Táto stratégia je otvoreným dokumentom a podľa potreby obce bude priebežne aktualizovaná a dopĺňaná minimálne raz ročne.

Prvé PHSR obce Malý Krtíš bolo spracované a schválené zastupiteľstvom v roku 2004, jeho aktualizácia bola schválená v roku 2008 s platnosťou do roku 2013. Rok 2014 je rokom zásadných zmien v oblasti podpory regionálneho rozvoja. Začína sa nové programové obdobie v rámci politiky súdržnosti Európskej únie na roky 2014 - 2020. Z tohto dôvodu sa obec Malý Krtíš rozhodla spracovať aktualizáciu PHSR a zabezpečiť tak podmienky pre ekonomický rozvoj obce, ktorá bude schopná efektívne využívať všetky zdroje - prírodné, kultúrne, finančné aj ľudské. Nový PHSR obce je navrhnutý na obdobie rokov 2014 – 2020.

Rozvojový strategický dokument má pre obec veľký význam pre získanie zdrojov z EÚ, nakoľko možnosť žiadať o nenávratný finančný príspevok je podmienená existenciou tohto dokumentu a súladom konkrétneho projektu s týmto strategickým dokumentom. Je však dôležité, že využiteľnosť dokumentu nie je obmedzená iba na získanie zdrojov EÚ, pretože strategické plánovanie v sebe obsahuje ciele a priority, ktoré nie je možné riešiť iba s využitím fondov EÚ, ale pre ich realizáciu sú k dispozícii aj iné finančné zdroje – nadácie, štátne dotácie, vlastné zdroje a pod. PHSR na roky 2014 – 2020 je vypracovaný v súlade so zákonom 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja. Tento zákon ustanovuje ciele a podmienky podpory regionálneho rozvoja, upravuje pôsobnosť orgánov štátnej správy, vyšších územných celkov, obcí a ďalších subjektov územnej spolupráce a podmienky na koordináciu a realizáciu regionálneho rozvoja.

Vypracovanie a následná realizácia návrhov strategického rozvojového dokumentu je zložitý proces, náročný na koordináciu, odborné vedomosti a zabezpečenie množstva väzieb. Pri jeho príprave je nutné zohľadniť množstvo dokumentov, ktoré tvoria určitý strategický alebo legislatívny rámec a majú nadradený charakter.

Ide hlavne o väzby na tieto dokumenty:

- strategické a programové dokumenty SR a EÚ,
- príslušné odvetvové politiky,
- aktuálna legislatíva pre jednotlivé riešené oblasti,
- platná územno-plánovacia dokumentácia rôznych stupňov

Z metodického hľadiska práce vychádzali:

- z platnej legislatívy a zo skúseností realizačného tímu získaných pri programovaní predvstupových a štrukturálnych fondov založených na metodike uvedenej v Manuáli projektového cyklu Európskej komisie.

Spracovanie PHSR sa z metodického hľadiska riadilo najmä:

- zákonom č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja a

- Metodickou príručkou pre vypracovanie PHSR obce spracovanou Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR.

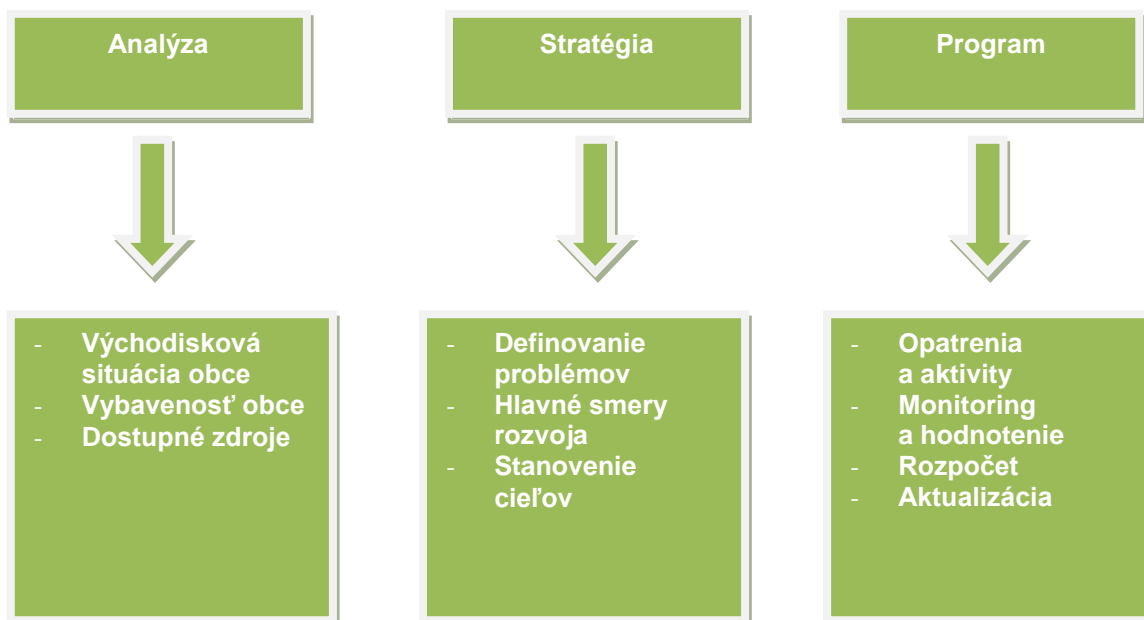
Pri spracovaní strategického programu boli rešpektované zásady regionálnej politiky vlády Slovenskej republiky a princípy regionálnej politiky Európskej únie zakotvené najmä v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom. Vypracovaný dokument rešpektuje Partnerskú dohodu Slovenskej republiky na roky 2014 – 2020, ktorá je programovacím dokumentom na čerpanie finančných zdrojov z fondov EÚ a Operačné programy na programové obdobie 2014 – 2020.

Štruktúru programu rozvoja obce tvorí analytická, strategická a programovo realizačná časť. Hlavnými zdrojmi informácií pre analytickú časť plánu rozvoja obce sú údaje poskytnuté Krajskou správou Štatistického úradu v Banskej Bystrici – Mestská a obecná štatistika, RegDat a výsledky sčítania obyvateľov z roku 2011, ktoré predstavujú exaktné vstupy. Ďalším významným zdrojom informácií sú údaje zhromaždené riešiteľskou organizáciou počas terénneho prieskumu v obci, údaje z odbornej literatúry a údaje poskytnuté predstaviteľmi obce.

Podkladom pre proces tvorby nového PHSR bolo hodnotenie predchádzajúceho obdobia, ktoré ako najdôležitejší podklad v úvodnej časti poskytuje komplexný prehľad všetkých realizovaných projektov a podporených aktivít v predchádzajúcom období, ktoré boli financované alebo spolufinancované samosprávou a ich realizácia mala vplyv na ukazovatele výsledku alebo dosahu v hodnotenom PHSR. Je to vlastne „odpočet“ všetkého, čo bola schopná samospráva v minulom období pripraviť a realizovať. Tabuľka nahrádza absenciu pravidelných monitorovacích a hodnotiacich správ existujúcich PHSR.

Spracovateľ aktualizácie prevzal z pôvodného dokumentu formuláciu vízie rozvoja obce a SWOT analýzu, ktoré mierne korigoval na základe už realizovaných krokov v predchádzajúcich rokoch. V časti definovania stratégie už vstúpil do pôvodného riešenia a na základe pracovného stretnutia s predstaviteľmi samosprávy upravil počet aj pomenovanie špecifických cieľov. Na základe podnetov z obce boli pomenované aj nové opatrenia. Novou súčasťou PHSR je akčný plán, ktorý bol vypracovaný na základe porovnania nových opatrení a možností financovania očakávaných v rokoch 2014 - 2020.

Štruktúra Programu na roky 2014 – 2020

2. VÍZIA

Vízia je rámcovou predstavou o tom, ako by mala obec v budúcnosti vyzerat', aké miesto chce Malý Krtíš zaujať v rámci regiónu. Vízia má vyjadrovať nie len želanie, ale zároveň aj možnú predstavu o budúcnosti obce a jednotlivé ciele Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce majú smerovať k jej naplneniu.

Stratégia obce Malý Krtíš je prezentovaná strategickým rozvojovým cieľom, ktorý obsahuje celkom 3 strategické priority, ktoré budú naplnené prostredníctvom dosiahnutia 3-och špecifických cieľov. Tieto špecifické ciele sú rozdelené na opatrenia a aktivity. Opatrenia popisujú stav, ktorý sa realizáciou Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce má dosiahnuť. Aktivity definujú konkrétne oblasti rozvoja, na ktoré sa bude obec v budúcnosti zameriavať (konkrétne projekty).

Tvorcovia Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Malý Krtíš si vytvorili nasledovnú víziu na obdobie rokov 2014 – 2020:

- do areálu priemyselného parku obce prichádzajú ďalší investori, ktorí rozšíria jeho ponuku a vytvoria nové, zaujímavé a stabilné pracovné miesta pre občanov celého okresu Veľký Krtíš
- v obci je vybudovaná prevádzka na zber a triedenie komunálneho odpadu
- ľudia v obci majú svoje zamestnanie a len málo z nich odchádza z obce za prácou
- všetci ľudia v obci, ktorí môžu pracovať, pracujú, sú spokojní, lebo vedia zabezpečiť svoje rodiny a nemajú problém s financiami – všetci našli a majú sociálnu istotu
- fungujúce a profitujúce podniky v obci zabezpečujú prostredníctvom poplatkov a daní naplnenie pokladnice obce, prostredníctvom čoho obec prosperuje a má možnosti realizovať svoj rozvoj
- obec má dobudovanú kompletnú infraštruktúru (kanalizácia, cesty, chodníky, verejné osvetlenie, miestny rozhlas,....)
- ulice v obci sú upravené a čisté, vhodne udržiavané a na každej z nich sú rozmiestnené odpadkové koše
- v obci je vybudovaný športový komplex s možnosťami športového vyžitia v zime i v lete (tenis, volejbal, basketbal, hokej a klzisko)
- infraštruktúra futbalového ihriska je dobudovaná (šatne, hygienické zariadenie, lavičky...) a sú vytvorené prístupové cesty k nemu
- občania obce sú zjednotení v základných názoroch na život a akékoľvek problémy sa riešia diskusiou za prítomnosti vopred dohodnutých morálnych autorít regiónu
- obec má kompletne vybavenú komunikačnú sieť vrátane počítačov, internetu a satelitných staníc v každej rodine

Obec Malý Krtíš je malou, sebestačnou obcou.

V obci je vybudovaný priemyselný park, ktorý ponúka prácu nielen občanom obce, ale i ľuďom z blízkeho okolia.

Ľudia sú so životom v obci spokojní, majú prácu, našli uplatnenie v živote a obec im prostredníctvom vybudovanej infraštruktúry – základnej, sociálnej a kultúrnej ponúka, spoločenské, kultúrne a športové vyžitie.

Ľudia sú zjednotení v názoroch na život, vzájomne si pomáhajú a spoločnými silami budujú krajšiu obec, ako miesto svojho života, ktoré je pekné, čisté a život v nej ich napína.

3. SWOT ANALÝZA

SWOT analýza pomáha ujasniť si súčasnú situáciu a zhodnotiť súčasný rozvojový potenciál, jej základom je audit zdrojov.

Analýza silných a slabých stránok: Analýza silných a slabých stránok sleduje súčasný stav v obci na základe zisteného auditu zdrojov. Je to rozdelenie toho, čo v území práve teraz máme na oblasti v súčasnosti pozitívne a negatívne s vedomím, že nie všetko čo teraz považujeme za zlé musí takým byť v budúcnosti a naopak.

Analýza príležitostí a rizík (ohrození): Analýza príležitostí a rizík alebo prekážok sa sústreďuje na budúci rozvoj obce a hľadá preň najpravdepodobnejšie možnosti a príležitosti. Opäť vychádza z auditu zdrojov, ale aj z analýzy silných a slabých stránok. Je syntézou prípravy podkladov k rozhodnutiu, kam má územie v budúcnosti smerovať a s akými rizikami treba pritom rátať.

Pomocou SWOT analýzy získame poznanie, aké sú vnútorné faktory územia a jeho súčasný potenciál (silné a slabé stránky) a aké sú vonkajšie faktory územia (príležitosti a ohrozenia), ktoré môžu a majú vplyv na jeho rozvoj.

<p>Silné stránky:</p> <ul style="list-style-type: none"> - doteraz vybudované inžinierske siete (voda, plyn, kanalizácia) - hustota miestnych komunikácií - územie pripravené pre rozšírenie priemyselného parku - už etablovaní investori v areáli priemyselného parku - blízkosť okresného mesta (úrady, školy, šport, kultúra...) - vybudovaný dopravný obchvat obce - dobré dopravné spojenie do okresného sídla - „dobrí“ Rómovia - vhodne členitý terén - vybudovaný polyfunkčný dom obradov - 2 cintoríny 	<p>Príležitosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvoj priemyselného parku – zvýšenie obývania obce - programy Európskej únie - fungujúce poľnohospodárstvo – Babka s.r.o., SHR - existujúce plochy a objekty - projektová pripravenosť (PD, stavebné povolenia, platný územný plán)
<p>Slabé stránky:</p> <ul style="list-style-type: none"> - chýbajú možnosti pre šport a kultúru - neregulovaný potok – znečistenie - divoké skládky - nezamestnanosť - chýbajúce pešie komunikácie (potreba vybudovania nových) - zberače dažďovej vody (vybudovať a obnoviť) - nepochopenie samosprávnych funkcií obce niektorými občanmi - slabá informovanosť - chýbajúce predškolské zariadenia - obec nemá vlastné pozemky na individuálnu bytovú výstavbu - zaostalosť ľudských zdrojov 	<p>Ohrozenia:</p> <p>Miestne</p> <ul style="list-style-type: none"> - slabá kúpyschopnosť obyvateľov - nezáujem občanov, slabá motivácia k práci - migrácia vzdelanej pracovnej sily <p>Regionálne</p> <ul style="list-style-type: none"> - zotrvávanie vysokej nezamestnanosti u dlhodobo nezamestnaných <p>Národné</p> <ul style="list-style-type: none"> - Slabá podpora podnikateľského prostredia - legislatíva - systém finančnej samosprávy - legislatíva – reforma verejnej správy nepriaznivo naklonená malým obciam - rozpočet štátu a ekonomická situácia

4. PROBLÉMOVÁ ANALÝZA

Zástupcovia obce Malý Krtíš v spolupráci s realizačným tímom počas tvorby dokumentu identifikovali nasledovné problémy ako kľúčové pre riešenie v období najbližších 7 rokov:

- **nedobudovaná technická infraštruktúra a potreba rekonštrukcie existujúcej technickej infraštruktúry** (miestne komunikácie v obci, protipovodňové opatrenia na vodnom toku, rekonštrukcia budov v majetku obce, verejné priestranstvá, miestne pešie chodníky, odvod dažďovej vody,)
- **málo možností na zamestnanie** sa pre problémové skupiny
- **absentujúci sociálny a kultúrny program pre občanov** (vzdelávanie, kultúrno-spoločenské vyžitie, šport)
- **slabá vzdelanostná úroveň a informovanosť**

Za najväčšie následky týchto problémov sa považuje:

- zhoršujúca sa kvalita života občanov obce
- zlá sociálna situácia vyplývajúca z vysokej miery nezamestnanosti
- malé možnosti sebarealizácie miestneho obyvateľstva či v oblasti pracovnej alebo voľnočasovej
- migrácia mladých ľudí za prácou dočasne a natrvalo mimo obce aj do zahraničia
- apatia obyvateľov

Príčinami tohto stavu sú:

- slabá tvorba nových pracovných príležitostí, ich zlá štruktúra
- chýbajúce zručnosti a vzdelanostná úroveň pre súčasné potreby
- nedostatok finančných prostriedkov obce aj obyvateľov,
- nízka vôľa k sebarealizácii občanov obce,
- nepriaznivé podmienky pre začatie podnikania,
- nízka úroveň spolupráce v mikroregióne – nevyužitie spoločného potenciálu pre rozvoj,
- malý záujem ľudí o veci verejné

Hlavné oblasti riešenia problémov v obci:

- technická infraštruktúra: miestne komunikácie, spevnené plochy a chodníky v obci, protipovodňové úpravy, rozšírenie priemyselného parku, rekonštrukcia budov v majetku obce, verejná zeleň a verejné priestranstvá, miestny rozhlas, zavedenie kamerového systému, alternatívne zdroje energií, zberný dvor,....
- občianska infraštruktúra: rozšírenie IBV, vybudovanie viacúčelového ihriska, rekonštrukcia jestvujúceho športového areálu, sociálna starostlivosť, prilákanie ďalších investorov, vytváranie pracovných miest v obci, podpora rozvoja miestneho podnikania,....
- ľudské zdroje: vzdelávanie a informovanosť občanov, environmentálna výchova, aktivizácia obyvateľov, najmä mládeže, rozvoj nových zručností,....

5. PROGRAMOVÁ ČASŤ

Obec Malý Krtíš so svojim územím a obyvateľstvom v rámci regiónu vytvára priestor, ktorý má nezastupiteľný spoločenský, prírodný a hospodársky význam. Program je založený na uvedení si historických tradícií súčasných hodnôt, jedinečných daností s predpokladom úspešnosti budúceho rozvoja.

Zmyslom tvorby predloženej stratégie je vytvoriť východiskové podmienky k aktivizovaniu obyvateľov a samosprávy k tomu, aby sa vlastnými silami snažili o zvýšenie kvality života na základe harmonického rozvoja daností obce. Formulovanie stratégie obce vychádza z analýzy jej hlavných problémov, zisťovania ich príčin a hľadania riešení na základe analýzy potenciálnych možností pre rozvoj, ako aj stanovených predpokladov a podmienok reálnosti splnenia definovaných cieľov. Stratégia je stanovená jedným strategickým cieľom a tromi špecifickými cieľmi, ktoré predstavujú pohľad do budúcnosti na najbližších 7 – 10 rokov. Je potrebné počítať s jeho pravidelnou minimálne ročnou aktualizáciou.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Malý Krtíš vytvára spoločnú stratégiu samosprávy, partnerov a obyvateľov s cieľom riešenia problémov obce. Na báze rozvoja obce možno vytvoriť platformu partnerstiev, formulovať stratégiu rozvoja, jej krátkodobé a dlhodobé ciele, zabezpečiť dosiahnutie cieľov formou konkrétnych prostriedkov, zabezpečiť kvalitné riadenie procesu rozvoja.

Realizácia stratégie formulovaná strategickými cieľmi je napĺňovaná konkrétnymi projektmi. Hospodársky a sociálny rozvoj je závislý od riešenia všetkých súvislostí a nadväzností s využitím všetkých výhod územia. Preto jednotlivé projekty musia zabezpečovať rozvoj v rôznych oblastiach činností.

5.1. Strategický cieľ

Pri strategickom plánovaní platí zásada: ciele musia mať zmysel, výsledky musia byť merateľné a opatrenia pre realizáciu musia byť splniteľné. Na základe analýzy problémov v obci Malý Krtíš bol stanovený nasledovný strategický cieľ:

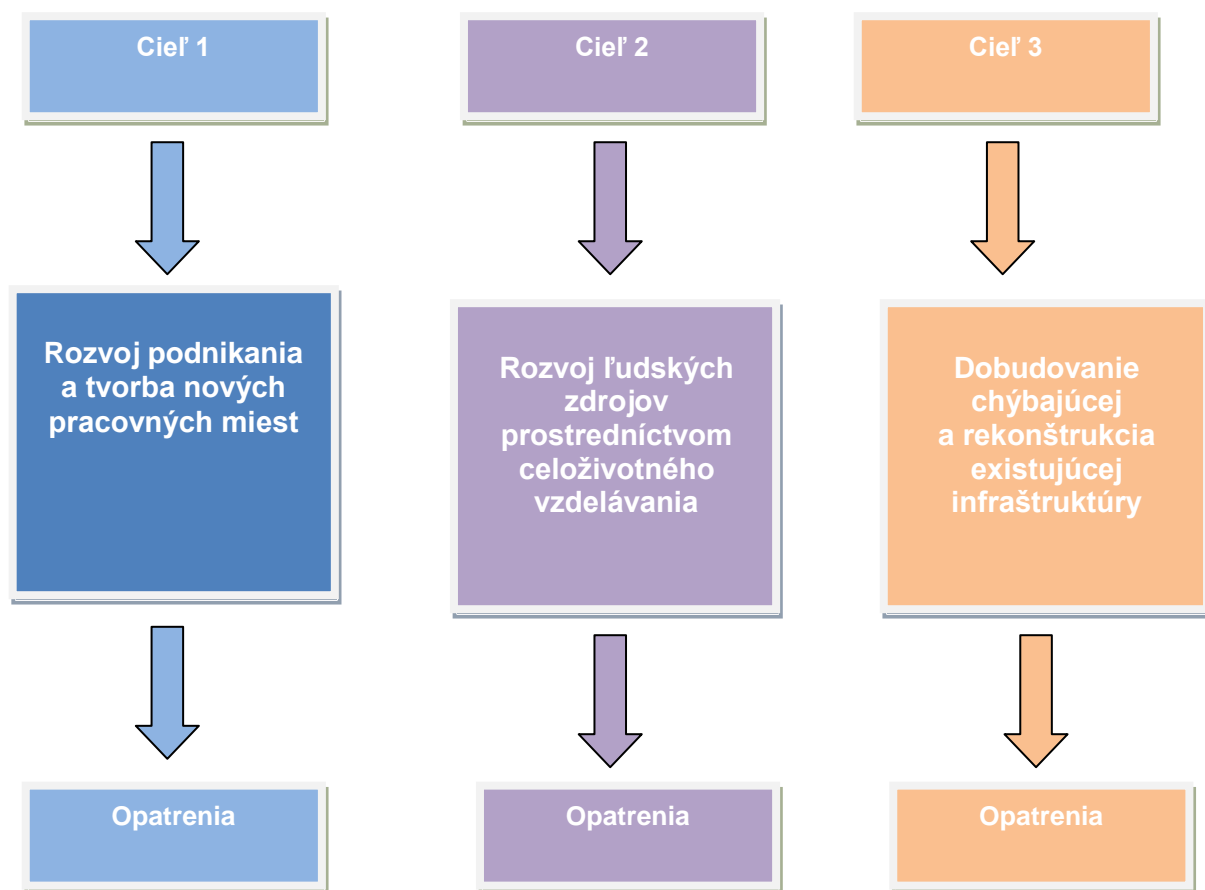
Zvýšiť kvalitu života a sociálnej situácie občanov obce Malý Krtíš prostredníctvom zlepšenia informovanosti, odstraňovania zaostalosti ľudských zdrojov, zvýšenia záujmu občanov o veci verejné, podpory tvorby nových pracovných miest a dobudovania komplexnej technickej a sociálnej infraštruktúry.

Strategický cieľ bude dosiahnutý prostredníctvom naplnenia troch strategických priorít:

1. **Podnikanie a tvorba nových pracovných miest**
2. **Rozvoj ľudských zdrojov**
3. **Rekonštrukcia a dobudovanie infraštruktúry**

5.2. Špecifické ciele

Pre dosiahnutie tohto strategického cieľa si zástupcovia obce stanovili nasledovné tri základné špecifické ciele:

- Vytvoriť podmienky pre rozvoj služieb a podnikania v obci, zameraných najmä na rozvoj služieb prostredníctvom využitia jestvujúcich areálov a objektov
- Vypracovať ponuky investičných príležitostí v obci (voľné a nevyužívané objekty)
- Podporovať inovatívne výroby a služby s vyššou pridanou hodnotou
- Podporovať rozvoj nových aktivít v priemyselnom parku
- Budovať potrebnú infraštruktúru pre rozvoj podnikania v priemyselnom parku aj mimo neho
- Rekonštruovať objekty v obci pre viac účelové využitie
- Rekvalifikačné kurzy v rôznych oblastiach (podnikateľské vzdelávanie vo vzťahu k cieľu 1, zamerané hlavne na rozvoj služieb, manažérske vzdelávanie a ekonomicko-právne poradenstvo, podnikateľské minimum, vzdelávanie v oblasti PC a cudzích jazykov)
- Zriadenie komunikačného, vzdelávacieho a informačného centra s možnosťou prístupu vzdelávania v oblasti IT
- Environmentálne vzdelávanie všetkých občanov v obci (detí, mládeže, dospelých a dôchodcov)
- Rekonštrukcia miestnych komunikácií
- Výstavba nových komunikácií
- Rekonštrukcia chodníkov a výstavba nových chodníkov
- Rekonštrukcia verejného rozhlasu
- Úprava verejných priestranstiev, vytvorenie oddychových zón a výsadba verejnej zelene
- Rekonštrukcia budov v majetku obce
- Dobudovanie a modernizácia športovísk v obci vrátane sociálneho zázemia, vybudovanie nových

- Využívanie obnoviteľných zdrojov energií v obci
- Podpora zberu a triedenia komunálneho odpadu
- Rozvoj bývania
- Budovanie protipovodňových úprav v obci
- Zavedenie kamerového systému v obci
- Rekonštrukcia a výstavba informačnej infraštruktúry

5.3. Opatrenia

Špecifický cieľ č. 1 Rozvoj podnikania a tvorba nových pracovných miest

Pre naplnenie Špecifického cieľa 1 **Rozvoj podnikania a tvorba nových pracovných miest** boli navrhnuté opatrenia, ktoré budú realizované prostredníctvom konkrétnych aktivít (projektov):

Zdôvodnenie

Obec Malý Krtíš bola v minulosti súčasťou mesta Veľký Krtíš a tým má predurčené zabezpečovať priemyselnú výrobu a vytvárať pracovné príležitosti a sociálne istoty pre svojich obyvateľov, ale aj obyvateľov okolitých obcí. Túto skutočnosť podmieňuje vybudovaná infraštruktúra zabezpečujúca priemyselnú výrobu v minulosti. V súčasnosti už v obci funguje priemyselný park, ktorý má perspektívu ďalšieho rozvoja. Existujúca základňa, historické a dopravné väzby a rozvoj priemyselného parku sú predpokladom pre rozvoj doplnkových činností a služieb.

Cieľ

Cieľom je využitie jestvujúceho priemyselného parku a z toho vyplývajúcich potrieb doplnkových služieb ako aj existencie objektov bývalých podnikov. Cieľom opatrení je i zabezpečiť činnosti, prostredníctvom ktorých vzniknú nové pracovné miesta v „hnedých“ aj „zelených“ priemyselných zónach a objektoch a podpora tvorby pracovných príležitostí prostredníctvom geograficky vyváženého rozvoja služieb pre obyvateľstvo.

OPATRENIA

- 1.1 Vytvorenie podmienok pre rozvoj služieb a podnikania v obci, zameraných najmä na rozvoj služieb prostredníctvom využitia jestvujúcich areálov a objektov
- 1.2 Vypracovanie ponuky investičných príležitostí v obci (voľné a nevyužívané objekty)
- 1.3 Podporovať inovatívne výroby a služby s vyššou pridanou hodnotou
- 1.4 Podporovať rozvoj nových aktivít v priemyselnom parku
- 1.5 Budovať potrebnú infraštruktúru pre rozvoj podnikania v priemyselnom parku aj mimo neho
- 1.6 Rekonštrukcia objektov v obci pre viac účelové využitie

V rámci Špecifického cieľa 1 bude nevyhnutné zabezpečiť určité predpoklady, ktoré sú nevyhnutné pre úspešnú realizáciu jednotlivých projektov:

- vykonať prieskum záujmu občanov o podnikanie
- pripraviť program na realizáciu vzdelávacieho, prípadne rekvalifikačného procesu jednotlivých občanov
- aktivizovať miestne obyvateľstvo k podnikaniu
- rozvíjať intenzívnu spoluprácu a komunikáciu s investormi v priemyselnom parku

Špecifický cieľ č. 2:
Rozvoj ľudských zdrojov prostredníctvom celoživotného vzdelávania

Pre naplnenie Špecifického cieľa 2 **Rozvoj ľudských zdrojov prostredníctvom celoživotného vzdelávania** boli navrhnuté opatrenia, ktoré budú realizované prostredníctvom konkrétnych aktivít (projektov):

Zdôvodnenie

Audit zdrojov a analýza ukázala, že v obci je vysoká miera nezamestnanosti a slabé podnikateľské prostredie, ktoré by vytváralo ďalšie pracovné príležitosti. Prevláda aj celkový nedostatok informácií a zručností potrebných pre začatie alebo rozvoj podnikania, ale je badateľná i neochota a nezáujem občanov o dianie v obci a svojom okolí. Zástupcovia obce Malý Krtíš si stanovili za jeden z cieľov oblasť rozvoja priemyslu ako jedného z najdôležitejších potenciálov sociálno-ekonomického rozvoja. Prichádzajúci potenciálni investori vyžadujú od svojich nových zamestnancov okrem praktických zručností i komunikačné a vedomostné zručnosti. Jazykové znalosti sú potrebné aj pre mladých nezamestnaných, ktorým sa zvýši konkurencieschopnosť na trhu práce. V zmysle rozvoja priemyselnej výroby v obci je potrebné skvalitniť a rozšíriť hlavne štandard ponúkaných služieb a to aj vzdelávaním a tréningom rôznych kategórií občanov v oblasti samozamestnania, ale i v oblasti poskytovania služieb, príp. zamestnaneckých pomerov.

Environmentálna výchova by mala byť integrovanou súčasťou výchovy a vzdelávania. Princípy trvalo udržateľného rozvoja predpokladajú vysokú environmentálnu uvedomelosť všetkých obyvateľov. Vzdelávanie by malo byť prispôsobené veku a dosiahnutému stupňu vzdelania.

V súčasnej dobe informačné technológie napredujú veľmi rýchlym tempom. Ovládanie práce s PC patrí k samozrejmostiam a k ďalšej inteligencii človeka. Uchádzač o prácu, ktorý nemá počítačové zručnosti, je na trhu práce výrazne znevýhodnený. Internetové služby a výpočtová technika budú patriť k samozrejmemu vybaveniu obce s cieľom informovanosti a zvýšenia zamestnateľnosti občanov.

Cieľ

Cieľom opatrení je zabezpečiť rozvoj ľudských zdrojov, rozvoj osobností a vzdelanosti občanov obce Malý Krtíš za účelom rozvoja podnikateľských zručností v oblasti plánovania, manažmentu, marketingu, ekonomického, právneho vedomia občanov, ale i jazykových vedomostí tak, aby sa zvýšila kapacita územia v oblasti malého a stredného podnikania a následnej tvorby pracovných príležitostí, ale i v oblasti poskytovania ponuky plnohodnotných pracovných síl pre prichádzajúcich investorov.

Cieľom opatrení je aj zabezpečiť zvýšenie úrovne environmentálneho vzdelávania občanov v obci, a to vo všetkých vekových kategóriách – detí, mládeže, dospelých i dôchodcov a týmto spôsobom prispieť k zvýšenej miere budovania a ochrany životného prostredia a prostredia okolia obce vôbec.

Cieľom opatrení je aj zvýšenie zručností v oblasti ovládania PC a internetu, čím sa zvýši konkurencieschopnosť občanov na trhu práce.

OPATRENIA

- 2.1. Rekvalifikačné kurzy v rôznych oblastiach (podnikateľské vzdelávanie vo vzťahu k cieľu 1, zamerané hlavne na rozvoj služieb, manažérske vzdelávanie a ekonomicko-

- právne poradenstvo, podnikateľské minimum, vzdelávanie v oblasti PC a cudzích jazykov)
- 2.2. Zriadenie komunikačného, vzdelávacieho a informačného centra s možnosťou prístupu vzdelávania v oblasti IT
 - 2.3. Environmentálne vzdelávanie všetkých občanov v obci (detí, mládeže, dospelých a dôchodcov)

V rámci Špecifického cieľa 2 bude nevyhnutné zabezpečiť určité predpoklady, ktoré sú nevyhnutné pre úspešnú realizáciu jednotlivých projektov:

- vykonať prieskum vzdelanostných potrieb občanov
- pripraviť program na realizáciu vzdelávacieho, prípadne rekvalifikačného procesu jednotlivých občanov
- aktivizovať miestne obyvateľstvo
- zapojiť učiteľov ZŠ a školskú mládež ako i rodičov do spolupráce s obcou

Špecifický cieľ č. 3

Dobudovanie chýbajúcej a rekonštrukcia existujúcej technickej infraštruktúry

Zdôvodnenie

V obci Malý Krtíš absentujú zariadenia slúžiace na pestovanie rôznych druhov športu, preto je potrebné vybudovať a sústrediť možnosti pre športové vyžitie v jednej lokalite. Okrem toho si rekonštrukciu žiada i kultúrno-spoločenské stredisko v obci a niektoré miestne komunikácie v obci. V obci absentujú i chodníky, ktoré hlavne z hľadiska bezpečnosti chodcov sú nedostatkom obce Malý Krtíš.

Cieľ

Cieľom opatrenia je dobudovanie chýbajúcej infraštruktúry a rekonštrukcia jestvujúcej zastaralej ako jedného z predpokladov dovybavenia obce pre zlepšenie kvality života občanov a potenciálny vznik nových pracovných príležitostí. Okrem toho je cieľom tohto opatrenia i rozšírenie IBV, ako i rekonštrukcia existujúcej občianskej infraštruktúry a dobudovanie kultúrnej a športovej vybavenosti obce.

Pre naplnenie Špecifického cieľa 3 **Dobudovanie chýbajúcej a rekonštrukcia existujúcej technickej infraštruktúry** boli navrhnuté opatrenia, ktoré budú realizované prostredníctvom konkrétnych aktivít (projektov):

OPATRENIA

- 1.1 Rekonštrukcia miestnych komunikácií
- 1.2 Výstavba nových komunikácií
- 1.3 Rekonštrukcia chodníkov a výstavba nových chodníkov
- 1.4 Rekonštrukcia verejného rozhlasu
- 1.5 Úprava verejných priestranstiev, vytvorenie oddychových zón a výsadba verejnej zelene, „U“ rampový park
- 1.6 Rekonštrukcia budov v majetku obce
- 1.7 Dobudovanie a modernizácia športovísk v obci
- 1.8 Využívanie obnoviteľných zdrojov energií v obci
- 1.9 Podpora zberu a triedenia komunálneho odpadu
- 1.10 Rozvoj bývania
- 1.11 Budovanie protipovodňových úprav v obci
- 1.12 Zavedenie kamerového systému v obci
- 1.13 Rekonštrukcia a výstavba informačnej infraštruktúry

V rámci Špecifického cieľa 3 bude nevyhnutné zabezpečiť určité predpoklady, ktoré sú nevyhnutné pre úspešnú realizáciu jednotlivých projektov:

- zabezpečiť vypracovanie PD a vydanie stavebných povolení pre akcie investičného charakteru
- vysporiadať majetkovo-právne vzťahy k budúcim investičným aktivitám
- zabezpečiť investora, príp. spoluinvestora, partnera pre veľké investičné akcie

6. REALIZAČNÁ ČASŤ

PHSR obce obsahuje nasledovné časti:

- **analytickú časť** (pozostáva zo situačnej analýzy)
- **strategickú časť** (pozostáva z formulovania vízie, analýzy SWOT, strategických a špecifických cieľov a opatrení)
- **programovú a realizačnú časť** (pozostáva z akčného plánu s časovým harmonogramom a návrhom finančného zabezpečenia)
- **finančnú časť** (finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnej a organizačnej stránky realizácie PHSR), túto časť si bude obec pripravovať operatívne každý kalendárny rok podľa aktuálnych možností získania finančných prostriedkov na jednotlivé projekty a podľa stavu pripravenosti projektovej dokumentácie a rozpočtu konkrétnych projektov

Akčný plán je podkladom k územnému priemetu jednotlivých konkrétnych projektových zámerov. Je to časť realizačná, ktorá pretvorí ciele a opatrenia na konkrétne výstupy investičného a neinvestičného charakteru. Je to krátkodobý plán (najlepšie na obdobie jedného roka), ktorý definuje prvé kroky pri plnení PHSR s ohľadom na jej momentálne finančné, personálne a technické kapacity a naliehavosť navrhnutých aktivít. Ide preto o akýsi doplnok k PHSR, ktorý je potrebné každoročne aktualizovať. Jeho plnenie by mal zabezpečovať koordinačný tím, prípadne vytvorené pracovné skupiny.

Akčný plán by mal obsahovať:

- zoznam najdôležitejších aktivít a projektov na najbližší rok, ich opis a odhad ich reálnych vyčísliteľných prínosov (napr. tvorba pracovných miest)
- harmonogram krokov, ktoré je potrebné podniknúť na realizáciu naplánovaných aktivít a projektov
- určenie realizačného tímu ku každej aktivite a projektu
- predpokladané zdroje financovania (vlastné a vonkajšie)
- pri aktualizovaných akčných plánoch je potrebné ešte doplniť zhodnotenie plnenia úloh obsiahnutých v predchádzajúcom akčnom pláne, stav naplánovaných projektov, pokrok, ktorý obec pri plnení PHSR dosiahla v uplynulom roku
- aktualizáciu faktov v situačnej analýze a analýze SWOT (ak sa medzičasom zmenili východiskové podmienky).

6.1. Rozpracovanie akčného plánu obce vrátane rozpočtu

Rámcové aktivity obce na obdobie 2014-2020 popisujú jednotlivé navrhované opatrenia. V popise je uvedené obdobie, zdroje financovania a tiež zodpovedná organizácia za podanie a realizáciu projektu. Reálnosť splnenia cieľov vychádza z rozpočtového auditu obce jej možností financovania, resp. spolufinancovania jednotlivých projektov. Ďalej je významne ovplyvnená časovým rámcem programovacieho obdobia, harmonogramom vyhlasovania jednotlivých výziev v rámci Operačných programov a pod. Je rámcovým prehľadom

plánovaných opatrení obce Malý Krtíš na celé programovacie obdobie. **Odporúčame po schválení všetkých programových dokumentov a uverejnení harmonogramu vyhlasovania výziev jednotlivých operačných programov, aby obec zabezpečila vypracovanie akčného plánu na najbližšie obdobie, ktoré bude zároveň v súlade aj s vypracovanou projektovou dokumentáciou v prípade investičných aktivít. Rámcové aktivity budú rozpracované do štádia projektového zámeru.**

Projektový zámer

A. NÁZOV PROJEKTU
B. PREDKLADATEĽ
1. Názov a adresa predkladateľa projektu:
2. Právna forma:
3. Kontaktná osoba:
4. Partneri projektu:
C. POPIS PROJEKTU
1. Odôvodnenie projektu:
2. Stručná charakteristika projektu:
3. Cieľové skupiny projektu
D. DOBA TRVANIA PROJEKTU (POČET MESIACOV REALIZÁCIE)
projektu
E. PRIPRAVENOSŤ PROJEKTU NA REALIZÁCIU
F. ZDROJE FINANCOVANIA PROJEKTU

Pri príprave akčného plánu musia byť zodpovedané nasledovné otázky:

- **ČO** – výber jednotlivých krokov

Rozhodnutie o konkrétnych krokoch (aktivitách, projektoch), ktoré je potrebné realizovať so zameraním na stanovené priority

- **KTO** – stanovenie osobnej alebo inštitucionálnej zodpovednosti

Za každý projekt musí niekto (osoba alebo inštitúcia) prevziať osobnú zodpovednosť. Projekty, za ktoré nebude nikto zodpovedný sa nebudú realizovať.

- **KDE** – určenie miesta realizácie

Výber najvhodnejšieho miesta, kde sa projekt bude fyzicky realizovať.

- **KEDY** – určenie času realizácie

Každý projekt treba naplánovať v reálnom čase, a to nie len termínom realizácie, ale aj potrebného časového rozpätia na realizáciu. Všetky projekty nie je možné realizovať naraz, niektoré musia predchádzať a niektoré budú doplnené počas realizácie.

- **KOLKO** – stanovenie nákladov

Vyhodnotenie predchádzajúceho PHSR obce Malý Krtíš za roky 2008-2013

Názov investície	Rok začatia	Cena podľa PD	Objem fin. prostr. spolu	Finančné prostriedky podľa zdrojov v eur					
	Rok ukončenia			ŠR	VUC	Obec	Fondy	Úver	Iné
Rekonštrukcia chodníka ul. Partizánska	2010					67 192			
	2010								
Rekonštrukcia a budovanie chodníkov v obci na ulici Osloboditeľov	2014					74 482			
	2014								
Rekonštrukcia časti miestnej komunikácie na ul. Osloboditeľov – stará cesta v priem. parku (Sušiny) vrátane chodníka a odvodu dažďovej vody									
Rekonštrukcia ulice Družstevná vrátane opravy mosta a dobudovania chodníkov									
Rekonštrukcia a dobudovanie ul. A. Kmeťa, odvedenie zrážkových vôd a chodníky									
Vybudovanie prepojovacieho chodníka na ul. A. Kmeťa	2013					9 970			
	2013								
Výstavba nájomných bytov a inžinierskych sietí – 12 b.j.	2010			165 790		155 890		543 600	
	2011								
Výstavba 4-och autobusových zástavok v obci									
Komplexná úprava námestia – drobná architektúra, spevnené plochy, zeleň	2011					10 997	208 955		
	2013								
Rekonštrukcia kultúrno-spoločenského strediska									
Rekonštrukcia hospodárskeho objektu pre využívanie na voľnočasové aktivity pre všetky vekové skupiny									
Vybudovanie multifunkčného športového ihriska a zázemia									

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Malý Krtíš

(hygienické zariadenia, šatne)									
Rozšírenie priemyselného parku									
Oprava zvonice									
Rekonštrukcia oplotenia cintorínov									
Využitie parného mlyna na kultúrno-spoločenské zariadenie									
Rozvoj systému separovaného zberu vrátane zázemia									
Vybudovanie bioplynovej stanice na zhodnocovanie biomasy									
Realizácia protipovodňových úprav v obci									
Rekonštrukcia a revitalizácia a výsadba novej zelene									
Rekonštrukcia verejného rozhlasu									
Rozšírenie IBV									
Uloženie nadzemných káblov do zeme									
Celková rekonštrukcia verejného osvetlenia v obci									
Zdroje celkom				165 790		318 531	208 955	543 600	

Obec dokázala počas predchádzajúceho programovacieho obdobia rokov 2007 – 2013 získať finančné prostriedky v hodnote 374 745 eur, vlastné zdroje boli investované v čiastke 318 531 eur. Je predpoklad, že minimálne takúto istú čiastku dokáže obec prefinancovať a zrealizovať aj v budúcom programovacom období.

Súhrnný prehľad projektov obce Malý Krtíš na roky 2014 - 2020

Zameranie projektu (názov vystihujúci názov)	Predpokladaný termín realizácie	Predpokladané náklady	Hlavný ukazovateľ výsledku	Stav pripravenosti projektového zámeru (PD áno/nie)	Priorita zámeru (cieľ)
Rekonštrukcia časti miestnej komunikácie na ul. Osloboditeľov – stará cesta k priem. parku (Sušiny) vrátane chodníka a odvodu dažďovej vody	2014 - 2020		km		Rekonštrukcia a dobudovanie infraštruktúry
Rekonštrukcia ulice Družstevná vrátane opravy mosta a dobudovania chodníkov	2014 - 2020		km		Rekonštrukcia a dobudovanie infraštruktúry
Rekonštrukcia a dobudovanie ul. A. Kmeťa, odvedenie zrážkových vôd a chodníky	2014 – 2020		km		Rekonštrukcia a dobudovanie infraštruktúry
Rekonštrukcia kultúrno-spoločenského strediska	2014 – 2020		m ²		Rekonštrukcia a dobudovanie infraštruktúry
Rekonštrukcia hospodárskeho objektu pre využívanie na voľnočasové aktivity pre všetky vekové skupiny	2014 – 2020		m ²		Rekonštrukcia a dobudovanie infraštruktúry
Vybudovanie multifunkčného športového ihriska a zázemia (hygienické zariadenia, šatne)	2014 – 2020		m ²		Rekonštrukcia a dobudovanie infraštruktúry

Rozšírenie priemyselného parku	2014 – 2020		m ²		Podnikanie a tvorba nových pracovných miest
Oprava zvonice	2014 – 2020		počet		Rekonštrukcia a dobudovanie infraštruktúry
Rekonštrukcia oplotenia cintorínov a samotného priestoru cintorína + kolumbárium	2014 – 2020		m ²		Rekonštrukcia a dobudovanie infraštruktúry
Využitie parného mlyna na kultúrno-spoločenské zariadenie	2014 – 2020		počet		Rekonštrukcia a dobudovanie infraštruktúry
Zriadenie zberného dvora na separovaný odpad	2014 – 2020		m ²		Rekonštrukcia a dobudovanie infraštruktúry
Realizácia protipovodňových úprav v obci na ul. Družstevná	2014 – 2020		km		Rekonštrukcia a dobudovanie infraštruktúry
Rekonštrukcia a revitalizácia a výsadba novej zelene	2014 – 2020		m ²		Rekonštrukcia a dobudovanie infraštruktúry
Rekonštrukcia verejného rozhlasu	2014 – 2020		počet		Rekonštrukcia a dobudovanie infraštruktúry
Rozšírenie IBV	2014 – 2020		km		Rekonštrukcia a dobudovanie infraštruktúry
Uloženie nadzemných káblov do zeme	2014 – 2020		km		Rekonštrukcia a dobudovanie

					infraštruktúry
Rekonštrukcie obecných objektov na nový obecný úrad	2014 – 2020		m ²		Rekonštrukcia a dobudovanie infraštruktúry
Rekonštrukcia futbalového ihriska so zázemím – hygienické zariadenie + šatne	2014 – 2020		m ²		Rekonštrukcia a dobudovanie infraštruktúry
U rampový park v obci	2014 – 2020		Počet		Rekonštrukcia a dobudovanie infraštruktúry
Zavedenie kamerového ochranného systému v obci na frekventovaných miestach	2014 – 2020		Počet kamier		Rekonštrukcia a dobudovanie infraštruktúry
Energetická prestavba obecných budov – využívanie obnoviteľných zdrojov energií	2014 - 2020		MW ušetrenej energie		Rekonštrukcia a dobudovanie infraštruktúry
Rekvalifikačné kurzy v oblasti vzdelávania, v jazykoch, manažérskeho vzdelávania, podnikateľského minima, v oblasti IT	2014 - 2020		Počet účastníkov kurzov		Rozvoj ľudských zdrojov
Budovanie sociálnej infraštruktúry v obci	2014 - 2020		Počet miest v zariadeniach		Rekonštrukcia a dobudovanie infraštruktúry

6.2. Vzor súhrnnej tabuľky projektov

Na začiatku každého roka si obec pripraví aktuálne takúto tabuľku, ktorá bude v súlade so spracovanými projektovými dokumentáciami a rozpočtami k jednotlivým investičným akciám.

Špecifický cieľ	Opatrenie	Názov projektu	Garant projektu	Pripravenosť projektu	Rozpočet	Zdroj financovania	Spolufinancovanie	Termín
z PHSR	z PHSR	Napr. podľa názvu PD	Zodpovedná osoba, inštitúcia	Spracovaná PD Stavebné povolenie List vlastníctva	Celkový rozpočet	Operačný program, Nadácia, Štátny zdroj,...	%, Sk vlastné, úver,...	Dátum

6.3. Merateľné ukazovatele - monitoring

Medzi kľúčové činnosti a procesy nevyhnutné pre správne zabezpečenie implementácie PHSR patria aj monitorovanie a hodnotenie na úrovni programu i jednotlivých projektov. Základom nového strategického prístupu v oblasti monitoringu a hodnotenia pre programové obdobie 2014 – 2020 je **dôraz kladený na jasné definovanie cieľov a orientácia na výsledky intervencií**. Jednotné a správne porozumenie nového výsledkovo orientovaného prístupu k politike súdržnosti EÚ je kľúčovým faktorom efektívnej prípravy a realizácie programového obdobia 2014 - 2020. Premenu plánovaných vstupov, výstupov a výsledkov na skutočné vstupy, výstupy a dosiahnuté výsledky prostredníctvom výberu a implementácie projektov možno pozorovať v reálnom čase pomocou monitorovacích mechanizmov. Monitorovanie, ktorého dominantným nástrojom sú merateľné ukazovatele, je teda zamerané predovšetkým na sledovanie efektivity implementačných a riadiacich mechanizmov programu a na dosahovanie cieľov programu. Monitorovanie je systematické a pravidelné zbieranie, analyzovanie a používanie informácií pre účely manažovania a rozhodovania. Monitorovanie splnenia Programu je možné na základe vyhodnotenia výsledkov ukazovateľov za jednotlivé cieľové oblasti. Indikátory budú presne stanovené v jednotlivých realizačných projektoch.

Hodnotenie predstavuje proces, ktorý systematicky skúma prínos z realizácie PHSR a jeho súlad s cieľmi stanovenými v Programe a analyzuje účinnosť realizačných procesov a vhodnosť nastavenia jednotlivých opatrení a pripravuje odporúčania na zvýšenie ich efektívnosti. Počas programového obdobia (roky 2014 – 2020) sa odporúča vykonávať priebežné hodnotenia a po ukončení programového obdobia, tzv. následné hodnotenie. Výsledky sa zverejňujú podľa platných predpisov o prístupe k informáciám. Proces hodnotenia z hľadiska jeho vykonávania je rozdelený na interné a externé hodnotenie. Pri internom hodnotení je v procese hodnotenia realizovaný vlastnými (internými) kapacitami subjektu zodpovedného za administratívne zabezpečenie realizácie PHSR, naopak na externom hodnotení sa podieľa externý subjekt (iná právnická alebo fyzická osoba).

Priebežné hodnotenie

Proces priebežného hodnotenia má formu série hodnotení, ktorých cieľom je kontinuálne počas implementácie programu skúmať rozsah, do akého sa využili prostriedky, skúmať efektívnosť a účinnosť programovania a sociálno-ekonomický dopad. Zároveň identifikuje faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu implementácie programu vrátane

udržateľnosti a identifikovania vhodných postupov. Hodnotenie sa vykonáva systematicky a priebežne počas celého trvania programu. Priebežné hodnotenia sa odporúča vykonávať raz ročne. Základnými podkladmi pre prípravu hodnotenia sú monitorovacie správy projektov realizovaných v rámci príslušného PHSR. Priebežné správy o implementácii sú predkladané obecnému zastupiteľstvu a každoročne do 31. mája VUC Banskobystrického samosprávneho kraja.

Následné hodnotenie

Následné hodnotenie skúma rozsah, v akom sa využili zdroje, účinnosť a efektívnosť programovania a sociálno-ekonomický vplyv. Následné hodnotenie určí faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu vykonávania PHSR a určí osvedčené postupy. Výstupom následného hodnotenia je Záverečná správa o hodnotení PHSR obce. Hodnotiace obdobie pri následnom hodnotení predstavuje obdobie celej realizácie programu, tzv. programové obdobie.

Finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a rámcových aktivít

Finančný plán predstavuje východiská pre financovanie PHSR obce na roky 2014 - 2020. Východiskami pre stanovenie finančného rámca sú indikatívne finančné požiadavky pre realizáciu konkrétnych projektov. Podrobnejšie informácie o finančnom zabezpečení realizácie konkrétnych projektových návrhov, v súlade s kompetenciami samosprávy, budú súčasťou projektového zásobníka.

V súlade so Zákomom o podpore regionálneho rozvoja (Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov) je regionálny rozvoj na území SR financovaný z viacerých zdrojov, z ktorých hlavnými zdrojmi sú:

- zdroje štátneho rozpočtu,
- štátnych účelových fondov,
- rozpočty VÚC a rozpočty miestnej samosprávy a
- iné zdroje (PPP, úvery).

Doplňkovým zdrojom finančného zabezpečenia podpory regionálneho rozvoja sú prostriedky Európskej únie na to určené.

7. MOŽNOSTI ZÍSKANIA ZDROJOV NA REALIZÁCIU RÁMCOVÝCH AKTIVÍT

Európsky fond regionálneho rozvoja (ERDF)

Európsky fond regionálneho rozvoja (ERDF) sa zameriava na posilnenie hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti v Európskej únii odstraňovaním nerovností medzi regiónmi. ERDF podporuje regionálny a miestny rozvoj a prispieva tak k všetkým tematickým cieľom podrobným stanovením priorít na zvýšenie dôrazu na:

- výskum, vývoj a inovácie,
- zlepšenie prístupu k informačným a komunikačným technológiám a zvýšenie ich kvality,
- zmenu klímy a prechod na nízkouhlíkové hospodárstvo,
- obchodnú podporu malých a stredných podnikov,
- služby vo všeobecnom hospodárskom záujme,
- telekomunikačnú, energetickú a dopravnú infraštruktúru,
- posilňovanie inštitucionálnych kapacít a účinnej verejnej správy,
- zdravotnícku, vzdelávaciu a sociálnu infraštruktúru a
- udržateľný rozvoj miest.

POSILNENIE DÔRAZU NA TEMATICKÉ CIELE

Aby sa zaistilo, že sa investície EÚ sústredia na tieto priority, stanovujú sa minimálne pridelené prostriedky v niekoľkých prioritných oblastiach. Napríklad v rozvinutejších a prechodných regiónoch by sa malo na vnútroštátnej úrovni vyčleniť minimálne 80 % zdrojov z EFRR na energetickú účinnosť a obnoviteľné zdroje, inovácie a podporu malých a stredných podnikov, z ktorých by sa malo na energetickú účinnosť a obnoviteľné zdroje vyčleniť aspoň 20 %. Menej rozvinuté regióny si budú môcť vybrať zo širšieho rozsahu investičných priorít vzhľadom na ich širšie potreby rozvoja. Na energetickú účinnosť a obnoviteľné zdroje, inovácie a podporu malých a stredných podnikov však budú musieť vyčleniť aspoň 50 % zdrojov z EFRR.

POSILNENIE ÚZEMNEJ SÚDRŽNOSTI

Navrhané nariadenie prináša zvýšenie dôrazu na udržateľný rozvoj miest. Ten by sa mal dosiahnuť vyčlenením minimálne 5 % zdrojov z EFRR na udržateľný rozvoj miest, vytvorenie platformy na rozvoj miest na podporu zvyšovania budovania kapacít a výmeny skúseností a prijatím zoznamu miest, kde sa vykonávajú integrované činnosti pre udržateľný rozvoj miest. Návrh obsahuje aj podporu inovačných postupov v oblasti udržateľného rozvoja miest, ktorá je obmedzená na 0,2 % ročného objemu finančných prostriedkov.

Mimoriadnu pozornosť treba venovať oblastiam so špecifickými prírodnými a demografickými charakteristikami s osobitným vyčlenením ďalších finančných prostriedkov pre najodľahlejšie a málo zaľudnené regióny. Najmenej 50 % týchto vyčlenených finančných prostriedkov sa musí vyčleniť na činnosti, ktoré prispievajú k diverzifikácii a modernizácii hospodárstiev najodľahlejších regiónov s osobitným dôrazom na výskum a inovácie, informačné a komunikačné technológie a konkurencieschopnosť malých a stredných podnikov.

Európsky sociálny fond (ESF)

Okrem toho, že prispieva k hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti, ESF je hlavným nástrojom na investície do ľudí. Zlepšuje pracovné príležitosti európskych občanov, podporuje lepšie vzdelávanie a zlepšuje situáciu najzraniteľnejších obyvateľov ohrozených chudobou. Nariadenie navrhuje, aby sa ESF v Únii zameriaval na štyri tematické ciele:

- podporu zamestnanosti a podporou pracovnej mobility,
- podporu sociálneho začleňovania a boja proti chudobe,
- investície do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania a
- posilňovanie inštitucionálnych kapacít a účinnej verejnej správy.

ESF by však mal prispievať aj k iným tematickým cieľom, ako napríklad k podpore prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo, ktoré by zohľadňovalo klímu a účinne využívalo zdroje, k posilneniu využívania informačných a komunikačných technológií, podpore výskumu, technologického vývoja a inovácií a zlepšeniu konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov.

POSILNENIE DÔRAZU NA TEMATICKÉ CIELE

V súlade so záväzkom EÚ k začleňujúcemu rastu by sa aspoň 20 % zdrojov ESF malo vyčleniť na podporu sociálneho začleňovania a boja proti chudobe. Okrem toho by sa programy mali sústrediť na financovanie obmedzeného počtu takzvaných investičných priorít, ktoré určujú podrobnosti každého tematického cieľa.

POSILNENIE PARTNERSTVA

Návrh obsahuje konkrétne ustanovenia na posilnenie partnerstva a podporu aktívnej účasti sociálnych partnerov a mimovládnych organizácií na investíciách ESF. Požaduje, aby sa primerané množstvo prostriedkov z ESF vyčlenilo na budovanie kapacít na činnosť sociálnych partnerov a mimovládnych organizácií v menej rozvinutých regiónoch.

POSILNENIE SOCIÁLNYCH INOVÁCIÍ A NADNÁRODNEJ SPOLUPRÁCE

Činnosti v oblasti sociálnych inovácií a nadnárodnej spolupráce sa podporujú prostredníctvom zvýšenej sadzby spolufinancovania určených prioritných osí, prostredníctvom osobitných opatrení v oblasti programovania a monitorovania a prostredníctvom silnejšej úlohy Komisie pri výmene a šírení osvedčených postupov a spoločných činností v rámci Únie.

POSILNENIE DÔRAZU NA VÝSLEDKY

S cieľom zlepšiť účinnosť zásahov ESF sa uvažuje o osobitných ustanoveniach na zaistenie sústredenia zdrojov. Okrem toho sa zavádzajú spoločné ukazovatele, ktoré umožnia podrobnejšie monitorovanie a uľahčia posudzovanie vplyvu investícií ESF na úrovni EÚ.

ZJEDNODUŠENIE SYSTÉMU UPLATŇOVANIA

Návrh nariadenia navrhuje zjednodušené možnosti nákladov na uľahčenie využívania ESF najmä malými hospodárskymi subjektmi. Okrem toho navrhuje, aby v prípade malých hospodárskych subjektov mali členské štáty povinnosť využívať štandardné váhy jednotkových nákladov alebo paušálne náklady. To by mohlo znížiť administratívne zaťaženie až v 50 % projektov.

ZVÝŠENÉ VYUŽÍVANIE FINANČNÝCH NÁSTROJOV

Zavádzajú sa konkrétne ustanovenia pre finančné nástroje, ktoré majú povzbudiť členské štáty a regióny, aby využívali ESF a zvýšili tak jeho kapacitu na financovanie činností na podporu zamestnanosti, vzdelávania a sociálneho začleňovania.

Miestny rozvoj riadený spoločenstvom

V priebehu minulých 20 rokov sa prístup LEADER (1) v oblasti miestneho rozvoja riadeného spoločenstvom (CLLD) – založený na skúsenostiach iniciatívy financovanej zo štrukturálnych fondov EÚ, ktorý mal pomôcť zúčastneným stranám vo vidieckych oblastiach zhodnotiť dlhodobý potenciál ich miestneho regiónu – ukázal ako efektívny a účinný nástroj pri uskutočňovaní rozvojových politík. Európska komisia podporuje túto realizačnú metódu aj prostredníctvom ďalších iniciatív Spoločenstva, akými sú iniciatívy URBAN (2) a EQUAL (3). Pokiaľ ide o prístup LEADER, ktorý EÚ sústavne podporuje od roku 1991, tento prístup sa stal dôležitým prvkom rozvojovej politiky vidieka a je akceptovaný v celej Európe. Od roku 2007 je miestny rozvoj nástrojom uskutočňovania politiky aj v odvetví európskeho rybného hospodárstva. Návrh nariadenia o budúcom nástroji CLLD sa zakladá na prístupe LEADER a týka sa všetkých fondov začlenených do spoločného strategického rámca – Európsky fond regionálneho rozvoja (EFRR), Európsky sociálny fond (ESF), Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka (EPFRV), Európsky fond námorného a rybného hospodárstva (EFNRH) a Kohézny fond (KF) – na programové obdobie rokov 2014-2020 (fondy SSR).

CLLD je nástroj, ktorý sa má využívať špeciálne na subregionálnej úrovni a ktorý dopĺňa ďalšiu rozvojovú podporu na miestnej úrovni. CLLD môže mobilizovať a zapájať miestne spoločenstvá a organizácie, aby prispeli k dosiahnutiu cieľov stratégie Európa 2020 v oblasti inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu, v oblasti podpory územnej súdržnosti a dosahovania konkrétnych politických cieľov.

Hlavné ciele návrhu Komisie sú zjednodušiť a rozšíriť využívanie nástroja CLLD ako rozvojového nástroja. Návrhy CLLD budú:

- vyzývať miestne spoločenstvá, aby vytvárali integrované prístupy zhora nadol v podmienkach, keď treba reagovať na územné a miestne problémy, ktoré si vyžadujú štrukturálnu zmenu;
- budovať kapacity spoločenstva a podporovať inovácie (vrátane sociálnych inovácií), podnikanie a možnosti zmien podporou rozvoja a objavovaním nevyužitého potenciálu v rámci spoločenstiev a území;
- podporovať vlastníctvo na úrovni spoločenstva zvyšovaním účasti v rámci spoločenstiev a budovať zmysel pre zapojenie sa a vlastníctvo, ktoré zvyšujú účinnosť politík EÚ; a

- pomáhať viacúrovňovej správe poskytnutím spôsobu, ktorým sa miestne spoločenstvá budú v plnej miere podieľať na určovaní charakteru realizácie cieľov EÚ vo všetkých oblastiach.

ZÁSADNÉ PRVKY MIESTNEHO ROZVOJA RIADENÉHO SPOLOČENSTVOM

Miestne akčné skupiny by mali tvoriť zástupcovia miestnych verejných a súkromných spoločensko-hospodárskych záujmov, ako napríklad podnikatelia a ich združenia, miestne orgány, susedské alebo vidiecke združenia, občianske skupiny (napríklad zástupcovia menších, starších občanov, žien či mužov, mládeže, podnikateľov atď.), komunitné a dobrovoľnícke organizácie atď. Zástupcovia občianskej spoločnosti a partneri zo súkromného sektora by mali mať najmenej 50 % rozhodovacích právomocí a žiadna záujmová skupina by samotná nemala mať viac než 49 % hlasov.

Stratégie pre miestny rozvoj musia byť v súlade s príslušnými programami fondov SSR, prostredníctvom ktorých sú podporované. Mali by určiť oblasť a obyvateľstvo, ktorých sa stratégia týka, vykonať analýzu rozvojových potrieb a potenciálu danej oblasti vrátane analýzy silných a slabých stránok, príležitostí a hrozieb (SWOT analýzu) a popísať ciele, rovnako ako integračný a inovačný charakter stratégie vrátane cieľov pre výstupy a výsledky. Stratégie by mali zahŕňať aj akčný plán, ktorý ukazuje, ako sa ciele premietnu do konkrétnych projektov, prevádzkových a monitorovacích opatrení a finančného plánu.

Operačné programy pre programové obdobie 2014 - 2020

Dňa 20. 6. 2014 uzavrela Slovenská republika s Európskou komisiou Partnerskú dohodu o využívaní európskych štrukturálnych a investičných fondov v rokoch 2014-2020. Partnerská dohoda definuje stratégiu a priority pre efektívne a účinné investície v objeme 15,3 mld. EUR na najbližších 10 rokov. Štrukturálne fondy a Kohézny fond predstavujú 13,7 mld. EUR, Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka 1,55 mld. EUR a Európsky námorný a rybársky fond 15,8 mil. EUR. Prioritou SR je zameranie investícií na kľúčové odvetvia rastu a tými sú dopravná infraštruktúra, výskum, vývoj a inovácie, podpora malých a stredných podnikov, ochrana životného prostredia, digitálna agenda, energetická efektívnosť a obnoviteľné zdroje energie. Nemenej dôležité budú investície do zamestnanosti, vzdelávania, sociálneho začlenenia a v neposlednom rade aj do zvýšenia efektívnosti verejnej správy.

Programy cieľa „Investovanie do rastu a zamestnanosti“

P.č.	Operačné programy	Riadiaci orgán	Pridelené finančné prostriedky v EUR
1.	Výskum a inovácie	MŠVVŠ SR	2 266 776 537
2.	Integrovaná infraštruktúra	MDVRR SR	3 966 645 373
3.	Ľudské zdroje	MPSVR SR	2 204 983 517
4.	Kvalita životného prostredia	MŽP SR	3 137 900 110
5.	Integrovaný regionálny OP	MPRV SR	1 754 490 415
6.	Efektívna verejná správa	MV SR	278 449 284
7.	Technická pomoc	ÚV SR	159 071 912
8.	Program rozvoja	MPRV SR	1 545 272 844

	vidieka		
9.	Rybné hospodárstvo	MPRV SR	15 785 000
	SPOLU		15 329 374 992

Programy cieľa Európska územná spolupráca

V rámci cieľa EÚS sa bude v programovom období 2014 – 2020 z Európskeho fondu regionálneho rozvoja podporovať cezhraničná, nadnárodná a medziregionálna spolupráca. Cezhraničná spolupráca bude zameraná na podporu integrovaného regionálneho rozvoja medzi susediacimi pohraničnými regiónmi z dvoch alebo viacerých členských štátov EÚ, alebo medzi susediacimi pohraničnými regiónmi z aspoň jedného členského štátu EÚ a jednej tretej krajiny na vonkajších hraniciach EÚ. V prípade cezhraničnej spolupráce budú podporované regióny na úrovni NUTS 3.

Nadnárodná spolupráca bude realizovaná v rámci väčších nadnárodných území, do ktorej sú zapojené národné, regionálne a miestne orgány a bude tiež zahŕňať námornú cezhraničnú spoluprácu v takých prípadoch, ak nebude podporovaná prostredníctvom cezhraničnej spolupráce.

Medziregionálna spolupráca bude zameraná na posilnenie efektívnosti politiky súdržnosti EÚ prostredníctvom podpory výmeny skúseností medzi partnermi v celej EÚ v rámci tematických cieľov, s dôrazom na identifikáciu, šírenie a prenos príkladov dobrej praxe nielen medzi programami cieľa Európska územná spolupráca, ale aj do programov v rámci cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti. Rovnako sa bude realizovať prostredníctvom výmeny skúseností s identifikáciou, prenosom, šírením dobrej praxe a inovačných prístupov vo vzťahu k aktivitám, ktoré sa týkajú územnej spolupráce, ako aj udržateľného rozvoja miest a vidieka. Posilnenie efektívnosti politiky súdržnosti bude podporované taktiež prostredníctvom analýz vývojových trendov vo vzťahu k cieľom územnej súdržnosti a harmonického rozvoja európskeho územia prostredníctvom štúdií, zberu údajov a ďalších opatrení. Na účely medziregionálnej spolupráce bude podpora z EFRR zahŕňať celé územie EÚ.

V rámci územnej spolupráce budú naďalej podporované zoskupenia pre spoluprácu s právnou subjektivitou vytvorené na území EÚ, označované ako Európske zoskupenie územnej spolupráce (ďalej len „EZÚS“). Cieľom EZÚS bude uľahčovať a podporovať cezhraničnú, nadnárodnú a/alebo medziregionálnu spoluprácu medzi svojimi členmi s výhradným cieľom posilniť hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť.

V zmysle uznesenia vlády č. 304 zo dňa 16. 10. 2013 boli ustanovené orgány zodpovedné za prípravu a implementáciu programov v rámci cieľa Európska územná spolupráca v programovom období 2014 – 2020 v podmienkach SR nasledovne:

Programy cezhraničnej spolupráce

1. Slovenská republika – Česká republika 2014 – 2020 – Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR
2. Slovenská republika – Rakúsko 2014 – 2020
3. Poľsko – Slovenská republika 2014 – 2020
4. Slovenská republika - Maďarsko 2014 – 2020
5. ENI Maďarsko – Slovensko – Rumunsko – Ukrajina 2014 – 2020

Programy nadnárodnej spolupráce

1. Stredná Európa – Úrad vlády SR
2. ETC Dunaj – Úrad vlády SR

Programy medziregionálnej spolupráce

1. INTERREG – Ministerstvo hospodárstva SR
2. ESPON – Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR
3. INTERACT – Bratislavský samosprávny kraj ako riadiaci orgán a Ministerstvo hospodárstva SR ako Národný kontaktný bod
4. URBACT – Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR

Program rozvoja vidieka

Program rozvoja vidieka 2014 – 2020 je dokumentom, na základe ktorého bude poskytovaná pomoc z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka v programovacom období 2014 – 2020. Napĺňa tri hlavné ciele:

- konkurencieschopnosť poľnohospodárstva, potravinárstva a lesníctva,
- udržateľné využívanie prírodných zdrojov a opatrenia v oblasti klímy,
- vyvážený územný rozvoj vidieckej ekonomiky.

Opatrenie 7: Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 20)

Podopatrenie: **7.2 Podpora investícií do budovania, zlepšenia alebo rozšírenia všetkých typov malej infraštruktúry vrátane investícií do obnoviteľných zdrojov energie a úspor energie**

Názov operácie: Investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania všetkých druhov infraštruktúr malých rozmerov

Popis operácie: investície budú zamerané na nasledovné oblasti:

- miestne kanalizácie, vodovody, alebo čistiare odpadových vôd,
- miestne komunikácie (len v malom rozsahu, ktorý prispeje k prepojeniu oblasti, ekonomickému rozvoju, oživeniu danej oblasti), lávky, mosty, chodníky a záchytné parkoviská, autobusové zastávky, odvodňovacie kanále, prehlbovanie existujúcich obecných studní,
- zlepšenie vzhľadu obcí – úprava a tvorba verejných priestranstiev, námestí, parkov a pod.

Príjemca pomoci:

- obce vo vidieckych oblastiach s počtom obyvateľov do 1 000 (vrátane),
- pri investíciách do kanalizácií a ČOV - obce vo vidieckych oblastiach s počtom obyvateľov do 1000 (vrátane) s výnimkou obcí, ktoré sú súčasťou aglomerácie nad 2000 EO ako aj aglomerácie pod 2000 EO, ktorá zasahuje do chránených vodohospodárskych oblastí,
- združenia obcí s právnou subjektivitou (s priemerným počtom obyvateľov do 1 000 (vrátane)).

Výška a miera podpory:

- 100 % s maximálnym limitom 300 000 €, možnosť poskytnutia zálohovej platby do výšky 50 % oprávnených nákladov.

Podopatrenie: 7.3 Podpora infraštruktúry širokopásmového internetu vrátane jej budovania, zlepšenia a rozšírenia, podpora pasívnej infraštruktúry širokopásmového internetu a zabezpečenie prístupu k širokopásmovému internetu a verejnému e-governmentu

Názov operácie: Budovanie širokopásmového internetu

Popis operácie:

- vytvorenie prístupu k širokopásmovému internetu prostredníctvom budovania prístupových sietí, vrátane zariadenia verejne prístupného miesta.

Príjemca pomoci:

- obce vo vidieckych oblastiach do 500 obyvateľov (vrátane), definované ako biele miesta z hľadiska pokrytia širokopásmovým internetom,
- združenia obcí s právnou subjektivitou (tvorené z obcí do 500 obyvateľov, ktoré sú definované ako biele miesta z hľadiska pokrytia širokopásmovým internetom.

Výška a miera podpory:

- 100 % s maximálnym limitom 300 000 €, možnosť poskytnutia zálohovej platby do výšky 50 % oprávnených nákladov.

Podopatrenie: 7.4 Podpora investícií do zriaďovania, zlepšenia alebo rozšírenia miestnych základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo vrátane služieb v oblasti voľného času a kultúry a do súvisiacej infraštruktúry

Názov operácie: Vytváranie, zlepšovanie alebo rozširovanie miestnych služieb vrátane voľného času a kultúry a súvisiacej infraštruktúry

Popis operácie:

- investície súvisiace so zlepšovaním vzhľadu obcí a s vytváraním podmienok pre trávenie voľného času vrátane príslušnej infraštruktúry – napr. úprava verejných priestranstiev, tvorba parkov, športovísk a detských ihrísk, amfiteátrov, investície do rekonštrukcie nevyužívaných objektov v obci pre komunitnú/spolkovú činnosť vrátane rekonštrukcie existujúcich kultúrnych domov,
- investície do domov smútku vrátane ich okolia,
- investície súvisiace so zvyšovaním kvality života obyvateľov – investície spojené s odstraňovaním malých tzv. divokých skládok odpadov resp. opusteného odpadu,
- Investície súvisiace so zvýšením bezpečnosti a prevencie proti vandalizmu na verejných priestoroch (montáž kamerových systémov a iných bezpečnostných prvkov),
- investície súvisiace s vytváraním podmienok pre rozvoj podnikania – rekonštrukcie nevyužívaných objektov v obci pre podnikateľskú činnosť, výstavba/ rekonštrukcia tržníc pre podporu predaja miestnych produktov a pod.,
- investície do využívania OZE vrátane investícií spojenými s úsporou energie ako súčasť investícií do miestnych služieb (napr. vybudovanie kotolne na OZE v rámci rekonštrukcie kultúrneho domu a pod.).

Príjemca pomoci:

- obce vo vidieckych oblastiach s počtom obyvateľov do 1000 (vrátane),
- združenia obcí s právnou subjektivitou (s priemerným počtom obyvateľov do 1 000 (vrátane)).

Výška a miera podpory:

- 100 % s maximálnym limitom 300 000 €, možnosť poskytnutia zálohovej platby do výšky 50 % oprávnených nákladov.

Podopatrenie: **7.5 Podpora investícií pre verejné využívanie rekreačnej infraštruktúry, informačnej a drobnej infraštruktúry cestovného ruchu**

Názov operácie: Rozvoj vidieckeho cestovného ruchu

Popis operácie:

- investície, ktoré súvisia s vytvorením, udržiavaním, obnovou a skvalitňovaním turisticky zaujímavých objektov, bodov a miest vrátane príslušnej infraštruktúry – miestne kultúrne, historické, prírodné a iné objekty a zaujímavosti, zriadenie múzejných a galerijných zariadení a pod.,
- investície do rekreačnej infraštruktúry, turistických informácií a informačných tabúl v turistických lokalitách na verejné využitie, budovanie drobných obslužných zariadení pre turistov, informačné body, smerové tabule, KIOSK-y a pod.,
- budovanie, rekonštrukcia náučných chodníkov, cykloturistických chodníkov, ich napojenie na náučné chodníky, budovanie doplnkovej infraštruktúry (odpočinkové miesta, prístrešky, stojany na bicykle a pod.), výstavba vyhliadkových veží, budovanie, údržba a obnova cykloturistického značenia na existujúcich cykloturistických trasách a pod.

Príjemca pomoci:

- obce vo vidieckych oblastiach s počtom obyvateľov do 1 000 (vrátane);
- združenia obcí s právnou subjektivitou (s priemerným počtom obyvateľov do 1 000 (vrátane)).

Výška a miera podpory:

- 100 % s maximálnym limitom 300 000 €, možnosť poskytnutia zálohovej platby do výšky 50 % oprávnených nákladov.

Externé finančné zdroje

Finančný mechanizmus EHP a Nórsky finančný mechanizmus

Úrad vlády www.eeagrants.sk	<ul style="list-style-type: none"> - prispôsobenie sa zmene klímy - fond pre MNO - miestne a regionálne iniciatívy na zníženie národných nerovností a podporu sociálnej inklúzie - ochrana a revitalizácia kultúrneho a prírodného dedičstva - štipendiá - zelené inovácie v priemysle - globálny fond pre dôstojnú prácu a tripartitný dialóg - cezhraničná spolupráca - domáce a rodovo podmienené násilie
---	---

Svajčiarsky finančný mechanizmus

Úrad vlády www.swisscontribution.sk	<ul style="list-style-type: none"> - bezpečnosť a stabilita - životné prostredie a infraštruktúra - súkromný sektor - ľudský a sociálny rozvoj
---	--

Program cezhraničnej spolupráce Slovenská republika - Maďarská republika

www.husk.eu	Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR
--	--

Program celoživotného vzdelávania

Leonardo http://web.saaic.sk/	- podpora nadnárodnej mobility žiakov stredných odborných škôl, ľudí na trhu práce, zamestnaných aj nezamestnaných, a odborníkov a osôb zodpovedných za odbornú prípravu alebo ľudské zdroje, a tým získať, zvýšiť a rozšíriť svoje pracovné a odborné spôsobilosti, zručnosti a kompetencie v danej oblasti
--	--

Program „Mládež v akcii“

Iuventa www.iuventa.sk	- podpora nadnárodnej mobility žiakov stredných odborných škôl, ľudí na trhu práce, zamestnaných aj nezamestnaných, a odborníkov a osôb zodpovedných za odbornú prípravu alebo ľudské zdroje, a tým získať, zvýšiť a rozšíriť svoje pracovné a odborné spôsobilosti, zručnosti a kompetencie v danej oblasti
--	--

Program „Občania pre Európu“

EACEA (Education, Audiovisual and Culture Executive Agency) http://eacea.ec.europa.eu/index_en.php	- poskytovať občanom príležitosť spolupodieľať sa na budovaní vzájomne prepojenej Európy a rozvíja občianstvo EÚ, rozvíjať povedomie európskej identity založenej na spoločných hodnotách, histórii a kultúre
---	---

Podpora bývania

ŠFRB www.sfrb.sk	- Štátny fond rozvoja bývania je účelový fond na financovanie štátnej podpory pri rozširovaní a zveľaďovaní bytového fondu, ktorá sa realizuje v prevažnej miere formou poskytovania výhodných dlhodobých úverov
---	--

SLOVAK AID

Slovenská agentúra pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu www.slovakaid.sk	- Podpora činností a opatrení zameraných na podporu trvalo udržateľného rozvoja v rozvojových krajinách na realizáciu dvojstrannej, trojstrannej, mnohostrannej oficiálnej rozvojovej pomoci a humanitárnej pomoci
---	--

Vyšehradský fond

Medzinárodný vyšehradský fond http://visegradfund.org/	- Podpora rozvoja užšej spolupráce medzi občanmi a inštitúciami v regióne, ako aj medzi krajinami V4 a ďalších krajín. Grant je možné získať na podporu spoločných kultúrnych, vedeckých a vzdelávacích projektov, výmen mládeže, cezhraničných projektov a propagácie cestovného ruchu
---	---

8. AUDIT ZDROJOV

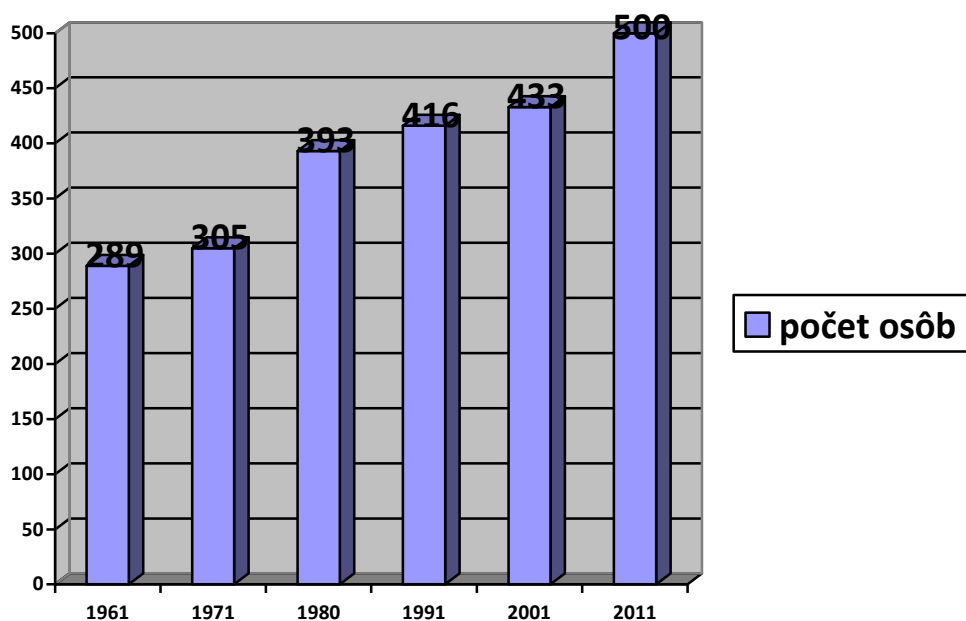
8.1. Demografická situácia

Z pohľadu budúceho vývoja súčasná demografická štruktúra vytvára priaznivé predpoklady pre zvýšenie počtu obyvateľstva z vlastných zdrojov. V roku 2013 bol celkový počet obyvateľov obce 529 osôb. Takýto demografický nárast je v podmienkach okresu Veľký Krtíš výnimočný, nakoľko väčšina obcí a dokonca aj okresné mesto Veľký Krtíš majú klesajúcu tendenciu počtu obyvateľov.

Tabuľka: Vývoj počtu obyvateľov podľa rokov

obec/počet obyvateľov	rok					
	1961	1970	1980	1991	2001	2011
Malý Krtíš	289	305	393	416	433	500

Graf: Vývoj počtu obyvateľov v obci

Tabuľka: Obyvateľstvo podľa pohlavia a materinského jazyka

Materinský jazyk	Pohlavie		Spolu
	muži	ženy	
Slovenský	225	248	473
Maďarský	5	5	10
Český	1	0	1
Nezistený	7	9	16
Spolu	238	262	500

Z hľadiska štatistiky prirodzeného prírastku a úbytku obyvateľov obce Malý Krtíš možno hovoriť o progresívnej tendencii (živorodených v sledovanom roku 2013 bolo o 300% viac ako zomrelých). Saldo migrácie v sledovanom roku nevykazuje kladnú hodnotu, keďže bolo zaznamenaných viac vystáňovaných osôb z obce ako prisťahovaných.

Tabuľka: Pohyb obyvateľstva v roku 2013

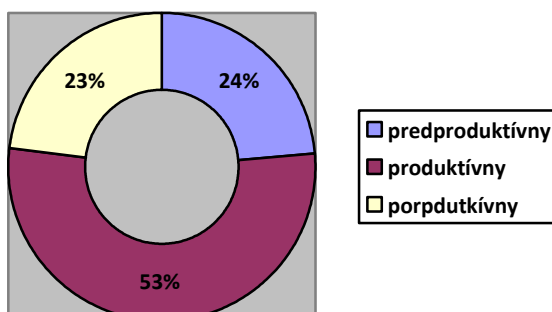
obec/počet obyvateľov	živorodení	zomrelí	prírodný prírastok	prisťahovaní	vystáňovaní	saldo migrácie	celkový prírastok/úbytok
Malý Krtíš	9	3	6	8	10	-2	4

Z pohľadu vekovej štruktúry obyvateľstva obce Malý Krtíš možno konštatovať, že je vcelku dobrá – 60,5% obyvateľov má produktívny vek, 23,1% obyvateľov má poproduktívny vek a 16,4 obyvateľov patrí do kategórie predproduktívneho veku.

Tabuľka: Veková štruktúra obyvateľstva

obec/počet obyvateľov	predproduktívny	produktívny	poproduktívny	index starnutia
Malý Krtíš	118	267	115	116,10

Graf: Veková štruktúra obyvateľstva

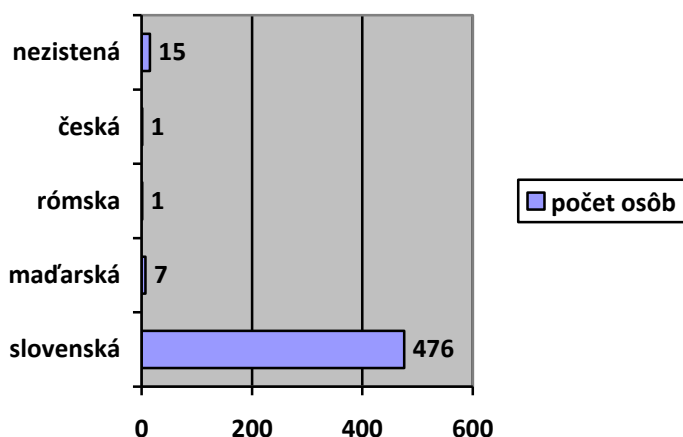

Z hľadiska národnostného zloženia možno považovať obec za jednotnú, nakoľko podľa údajov posledného sčítania ľudu je podiel slovenskej národnosti 95,2% v obci. Podiel maďarskej národnosti je 1,4 %, českej 0,2 % a rómskej národnosti 0,2 %.

Tabuľka: Obyvateľstvo podľa pohlavia a národnosti

Národnosť	Muži	Ženy	Spolu
Slovenská	227	249	476
Maďarská	3	4	7
Rómska	0	1	1
Česká	1	0	1
Nezistená	7	8	15
Spolu	238	262	500

Graf: Národnostné zloženie obyvateľov

V obci Malý Krťíš je 59,6 % obyvateľov (298) rímskokatolíckeho vierovyznania, 24,6 % obyvateľov (123) je evanjelického vierovyznania, 3 občania uviedli vyznanie gréckokatolíckeho a 8 % občanov (40) uviedlo, že je bez vyznania.

Tabuľka: Vierovyznanie obyvateľov

Náboženské vyznanie	Muži	Ženy	Spolu
Rímskokatolícka cirkev	146	152	298
Gréckokatolícka cirkev	1	2	3
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	54	69	123
Evanjelická cirkev metodistická	2	0	2
Bez vyznania	19	21	40
Iné	0	1	1
Nezistené	16	17	33
Spolu	238	262	500

Samostatnú kapitolu tvorí stav bytového fondu, ktorý je v značnej miere neobývaný. Z hľadiska bytovej výstavby a rekonštrukcie bytového fondu je toho času až 5 nových domov vo výstavbe.

Tabuľka: Stav domového a bytového fondu

OBEC	POČET DOMOV				POČET BYTOV		
	trvalo obývané	neobývané	spolu	novostavby	trvalo obývané	neobývané	spolu
Malý Krťiš	144	18	138	5	137	18	155

8.2 Vzdelanie

Úroveň stupňa vzdelania je v obci Malý Krťiš pomerne slabá v porovnaní s celoštátnym priemerom. V skladbe jednotlivých stupňov dosiahnutého vzdelania prevažuje skupina so základným vzdelaním (35,4 %), nasledujú porovnateľne rovnako veľké skupiny obyvateľov s učňovským a stredoškolským vzdelaním (27,4 a 28,6 %). Najmenšiu skupinu tvoria obyvatelia obce s vysokoškolským vzdelaním (43 občanov = 8,6 %). Vysokoškolsky vzdelaných osôb v rámci SR je 13,8 % k sčítaniu v roku 2011.

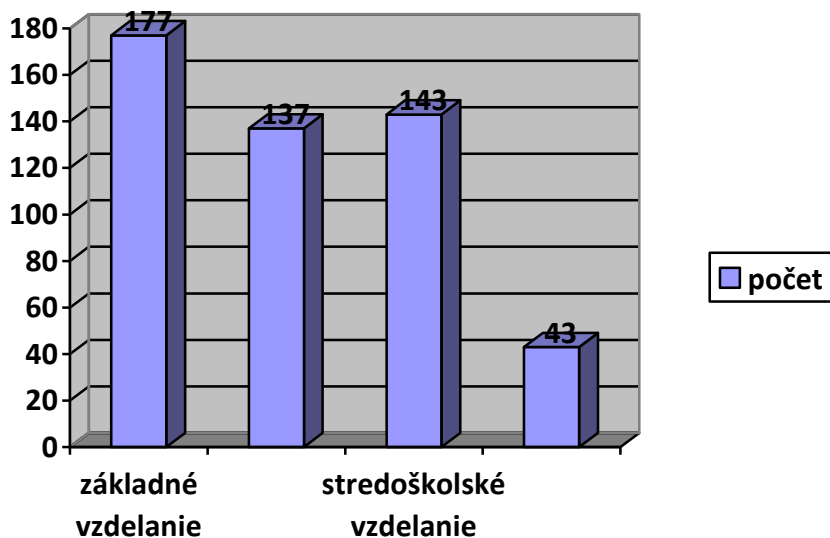
Tabuľka: Vzdelanie obyvateľov

Obec/počet obyvateľov	Základné vzdelanie	Učňovské vzdelanie	Stredoškolské vzdelanie	Vysokoškolské vzdelanie
Malý Krťiš	177	137	143	43
%	35,4	27,4	28,6	8,6

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie		Pohlavie		Spolu
		muži	ženy	
Základné		30	49	79
Učňovské (bez maturity)		48	29	77
Stredné odborné (bez maturity)		33	27	60
Úplné stredné učňovské (s maturitou)		9	6	15
Úplné stredné odborné (s maturitou)		37	58	95
Úplné stredné všeobecné		10	16	26
Vyššie odborné vzdelanie		4	3	7
Vysokoškolské bakalárske		1	3	4
Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské		14	23	37
Vysokoškolské doktorandské		1	1	2
Vysokoškolské spolu		16	27	43
Študijný	prírodné vedy	3	4	7

odbor	technické vedy a náuky I (baníctvo, hutníctvo, strojárstvo, informatika a VT, elektrotech., tech. chémia, potravinárstvo)	6	3	9
	technické vedy a náuky II (textilná v., sprac. kože, dreva, plastov, v. hud. nástrojov, archit., staveb., dopr., pošty, telekom., automatiz., špec. odb.)	1	4	5
	zdravotníctvo	2	4	6
	spoločenské vedy, náuky a služby I (filozof., ekon., polit. a práv. vedy, ekonomika a manaž., obchod a služby, SŠ- OA, HA, praktická š., učeb. odb.)	2	4	6
	spoločenské vedy, náuky a služby II (histor., filolog., pedag. a psych. vedy, publicistika a informácie, telových., učiteľstvo, SŠ - gym.)	1	8	9
	vedy a náuky o kultúre a umení	1	0	1
Bez školského vzdelania		41	38	79
Nezistené		10	9	19
Úhrn		238	262	500

Graf: Vzdelanie obyvateľov v obci

8.3 Kultúrne zariadenia, história, spolkový a kultúrny život v obciach

Z pohľadu stavu kultúrnej a sociálnej infraštruktúry možno konštatovať, že obec má obecnú knižnicu, ktorá je spolu s kultúrnym domom centrom kultúry v obci. Chýbajú kluby pre mládež. Medzi pamiatkami stoja za pozornosť kostol a zvonica.

Tabuľka: Kultúra, história, chránené územia

Obec/ infraštruktúra Malý Krťiš	kultúrny dom	múzeum	pamätná izba	knižnica	klub dôchodcov	klub mládeže	kostol	hrad
	1	–	–	1	–	–	1	–
	kaštieľ	kaplnka	božie muky	galéria, kino	farský úrad	sochy	kúrie	parky
	–	–	–	–	–	–	–	–
	chránené územia	chránený strom	archeolog náleziská	techn. pamiatky	pamätné miesta	významné hroby	zvonice	
	–	–	–	–	–	–	1	

V oblasti záujmovej činnosti je obec vybavená dvomi športovými zariadeniami – futbalové ihrisko a fitness centrum. Ostatné aktivity z hľadiska možností vykonávania záujmových činností v obci Malý Krtíš absentujú.

Tabuľka – Oblasť záujmových činností

Obec/ infraštruktúra Malý Krtíš	a/ športové	futbalové ihrisko	Multifunkčné ihrisko	fitness	kolikáreň	strelnica
		1	1	1	–	–
	b/ záujmová činnosť	tanečná skupina	chrámový zbor	divadelný súbor	futbalový klub	kolikársky oddiel
		–	–	–	–	–
	jazdecký klub	kulturistický oddiel	nohejbalový oddiel	Slovenský orol	Zväzarm	poľovnícke zdr.
	–	–	–	–	–	2
	klub kresť. mládeže	jednota dôchodcov	SZZ	rybársky zväz	Jednota	dobr. požiar. zbor
	–	–	–	–	–	–

8.4 Inštitúcie a ostatné zariadenia

Z hľadiska inštitúcií a ostatných zariadení v obci Malý Krtíš možno konštatovať, že obec okrem obecného úradu, domu smútku a 2 cintorínov nedisponuje ostatnými základnými a potrebnými inštitúciami – škola, škôlka, pošta, zdravotné stredisko, požiarňa zbrojnica a pod.

Tabuľka: Inštitúcie v obci Malý Krtíš

Obec/ infraštruktúra	obecný úrad	polícia	škola	škôlka	stredná škola	učilište	pošta	banka
	1	–	–	–	–	–	–	–
Malý Krtíš	lekárne	zdravotné stredisko	stomatológ	všeobecný lekár	detský lekár	požiarna zbrojnica	dom smútku	cintorín
	–	–	–	–	–	–	1	2

8.5 Ekonomicky aktívne obyvateľstvo, zamestnanosť a nezamestnanosť

Obec Malý Krtíš patrí medzi obce s najvyššou mierou nezamestnanosti v okrese Veľký Krtíš (cca 34% - tab.). V obci úroveň zamestnanosti drží 1 samostatne hospodáriaci roľník a niekoľko subjektov vyvíjajúcich svoju činnosť v oblasti služieb.

Tabuľka: Ekonomické charakteristiky k 31.12.2014

Obec	Produktívne obyvateľstvo	Ekonomicky aktívne obyvateľstvo	Nezamestnaní
Malý Krtíš	267	189	65
%	100	70,78	34,39

V katastri obce sa nachádza Priemyselný park Malý Krťiš s rozlohou 25 ha. Voľné plochy sú vo výmere 2,68 ha. Park je priamo napojený na štátnu cestu č. II/527 a infraštruktúrne je vybavený. V parku sú etablované nasledovné firmy:

1. TECHNOGYM E.E., s.r.o.
2. SISME SLOVAKIA s.r.o.
3. LUMIT s.r.o.

V priemyselnom parku je vytvorených celkom do 500 pracovných miest.

Tabuľka: Podnikateľská sféra

Forma podnikania	Právnická osoba	SHR	SZČO	Nezisková organizácia
počet	18	1	43	1

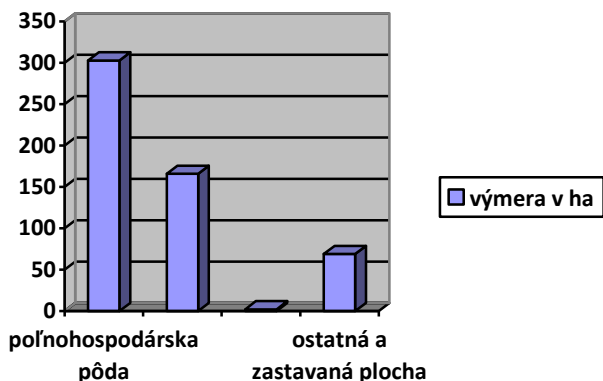
8.6 Prírodné charakteristiky

Obec leží v Ipeľskej kotline v doline potoka Krťiš. Nadmorská výška v strede obce je 175 m n. m. a v chotári 162–281 m n. m. Členitý pahorkatinný povrch odlesneného chotára s plochými chrbtami tvoria mladotret'ohorné uloženiny. Má hnedozemné, prípadne illimerizované, nivné a lužné pôdy. Nachádza južne v bezprostrednej blízkosti okresného mesta Veľký Krťiš. V nedávnej minulosti bola súčasťou mesta Veľký Krťiš. V roku 1993 sa osamostatnila. Vzhľadom na jej urbanistickú previazanosť s mestom Veľký Krťiš má obec Malý Krťiš priemyselno-výrobný charakter s doplňujúcimi službami. Aj keď katastrálne územie tvorí z 60,75 %-ta poľnohospodárska pôda, nie je táto v majetku či užívaní subjektov a obyvateľov obce, ale jej nájomca má sídlo mimo územia obce. V tesnej blízkosti katastrálnej hranice s okresným mestom sa nachádza lokalita s geologickým a náučným významom a tesne pri koryte vodného toku je známy prameň „Mädokýš“. Lesy v okolí obce nemajú väčšiu prírodne –krajinnársku hodnotu, väčšinou sa jedná o nálet agáča.

Tabuľka: Pôdny fond (ha)

Obec	Celková výmera	Poľnohospodárska pôda	Lesné pozemky	Vodné plochy	Ostatná plocha	Zastavaná plocha
Malý Krtíš	540	303	166	2	36	33
%	100	56,11	30,70	0,37	6,6	6,11

Graf: Rozloženie pôdneho fondu v obci

8.7 Infraštruktúra

Z hľadiska zabezpečenia obce infraštruktúrou je komplexne vyriešená iba plynifikácia územia. Kanalizácia a ČOV je zavedená obci, taktiež aj vodovod. V obci je zabezpečený klasický zber komunálneho odpadu.

V obci sa nenachádza železničné spojenie. Autobusové spojenie je pomerne vyhovujúce, a to aj vzhľadom na krátku vzdialenosť od okresného sídla. Hustota cestnej siete je v uspokojivom stave, kvalita je však zlá a vyžaduje si opravy.

Tabuľka: Infraštruktúra

Technická infraštruktúra – Malý Krtíš								
miestne kom.	chodníky	Želez. sieť	plyn	kanalizácia	ČOV	vodovod	vodný zdroj	
2 415 m	2 071,3 m	–	áno	áno	áno	áno	–	
zber TKO		domové ČOV	spôsob vykurovania	vedenie el. energie		želez. stanica	vlakové spoje	
klas.	separ.			vzdušné	káblové			
áno	áno	–	plyn	áno	–	–	–	
želez. zastávka	autobus. zastávka	autobus. spojenie	telefónny rozvod	rozhlas	káblová TV	regionálne trasy TI	Medzinár. trasy TI	
–	6	áno	áno	áno	–	áno	áno	